

OMYLAĆ SIĘ (55) *vb impf*

się (39), się (16).

o oraz a jasne.

inf omylać się (2). ◇ *praes 1 sg* omylâm się (4). ◇ *2 sg* omylâsz się (2). ◇ *3 sg* omylâ się (9). ◇ *1 pl* omylâmy się (4). ◇ *3 pl* omylają się (19). ◇ *praet 1 sg m* -em się omylâł (1). ◇ *3 sg m* omylâł się (1). *n* omylało się (1). ◇ *3 pl m pers* omylali się (8). ◇ *fut 1 sg m* będzie się omylâł (1). ◇ *imp 3 sg* niechâj się omylâ (1). ◇ *1 pl* omylajmy się (1). ◇ *con 3 sg m* by się omylâł (1).

Sł stp brak, Cn notuje; poza tym s.v. pośliznąć się, potykam się, Linde brak.

1. *Być w błędzie, błędzić; fallere, hallucinari* *Mącz, Cn; errare Vulg, Cn; frustrari Cn* (52) : *BierEz* K3, Lv; *GlabGad* Mv; Przewo Vincentius in Speculo historiali y inſzy ſtarzy omylali ſie, nie ſprawnie piſząc aby oni poſzli byli z Sciticy. *MiechGlab* 49; *WróbŻołt* 2v; *RejKup* D; A yeſli ſye ci ludzie tak zacni a vczeni omylali/ coż dzyrzyſz o inych/ ktorzy tak oſtrego rozumu/ ani tak ćwiczeni w piſmye nye byli? *KromRozm II* q2; O ſzerokoſci Germánicy piſali hiſtorykowie Strabo/ Plinius/ Tácitus/ ale ſie bârzo omylali według dziſieyſzego znania *BielKron* 281v; Nisi me animus fallit, Yeſli dobrze pámiętam, yeſli ſie nieomylam *Mącz* 116d; Hallucinor, hallucinatus sum Podmawiam ſie/ Omylam ſie/ Chibiam rzeczą. *Mącz* 152d, 230d; a przewo ci takowi omylâią ſie/ biorąc fáłszywą roſkoſz zá prawdziwą *Górndworz* Ff3v; *RejZwierc* 235; *BudBib* b2v; Ine omyłki tych zacnych tłumâczow mijam/ [...] gdyż przyzwoita ludziom omylać ſię *BudNT przedm c, przedm c; CzechRozm* **7; *SkarJedn* 348; w wielu ſię [wyrozumieniach *Pisma Św.*] częſto potykâli/ omylali y potym ſwe piſmâ odmięnali a drudzy y odwoływâli *CzechEp* 89; *ArtKanc* N4v.

omylać się czym (2): Cienie od gor widziſz iákoby głowy ludzkie/ a tym ſie omylâſz. *Leop Iudic* 9/36. *Cf* »podobieństwem omylać się«.

omylać się na kim, na czym (16): *SeklKat* Y4; Ale iż ſye ná tym obojgu ludzie omylić mogą/ y częſto/ [...] omylâją/ máyąc zá práwą náukę y práwe vzywánye ſwyatołci to/ co nye yeſt *KromRozm III* C2v, C; niechayże teſz nas Krol nie ſądzi/ [...] bo teſz ſye drugdy Krol ná ſądzie (iákó Człowiek) ſądząc nas omyla. *OrzRozm* O2v; a wyrzucił wiele kſiâg [*Gelazyjus*] od koſciołâ/ ktore były piſány pokâtnie/ [...] koſciół zowie ápokryfe to ieſt/ záłlonione od ludzi/ bo ſie ná nich wiele ludzi omylâło. *BielKron* 161v; A tak ſie omylâią ná tych Wándálitach y Goćiech áby oni byli Germani tho ieſt Niemcy. *BielKron* 336v; a omylâią ſie ná tym co powiádâią/ áby kolan nie miał [*elefant*]/ ma kolánâ ná ktorych poklęknie kiedy chce *BielKron* 452, 429v [2 r.]; *RejZwierc* 58v, 251; *RejPosWstaw* 44; *CzechEp* 6v. *Cf Ze zdaniem*, »na mnimaniu się omylać«, »na ſłowie się omylać«, »omylać się na swoim zdaniu«.

omylać się w czym (11): (*nagł*) Iakie wino zdrowiſze niemocnym, ieſtli ſtare albo nowe. (–) Wile [!] ſie lękarzow w tym omyla dawaiąc niemocnym wino pić zwłâſzcza ſtare, gdyż im zdrowiſze ieſt nowe. *GlabGad* H2v; *BierRozm* 20; *RejKup* c8v; *BielKom* D4v; *LubPs* Q2; Ná koniec by teſz dobrze Krol kiedy w dáninách ſwych ſye omylâł/ tedy przyſtoynicy ieſt Krolowi Polſkiemu rękę ſwą Krolewſką otworzonâ mieć/ a niſzi zámknionâ *OrzRozm* O3; Ktemu iż teſz niebiegli w rzeczach ſâ/ [...] w wielu ſię rzeczach omylâją. *KwiatKſiâż* C2v; *CzechRozm* **7. *Cf Ze zdaniem*, »w mnimaniu się omylać«, »omylać się w obłudności«.

Ze zdaniem dopełnieniowym (2): Co sie kolwiek ná sviát żywo rodzi/ Wszytko przez śmierć gdy czas przyydzie schodzi. Tylko sie w tym wzyficy omylamy/ Iż przygodzcie przyczynę dawamy/ Nie będący drog śmierci świadomi *BielKom* D4v; Ale ifcie sie ná tym bárzo omylamy/ Iefliże w tey obronie nádzieię fwą mamy. *RejZwierc* 251.

Fraza: »jeśli się nie omylam« (1): Nisi me animus fallit, Iefli sie nie omylam. *Mącz* 247c.

Zwroty: »barzo, silno się omylać« [szyk zmienny] (6:1): *BierEz* L4v; *BielKron* 281v; *GórnDworz* C4; Toć iuz tego nie dla onego czyni co mu dawa/ bo mu tego nie było potrzebá/ iedno dla siebie/ áby mu sie to záfię kiedy fowito oddáło/ ále sie czáfem bárzo omyláią. Bo zacni ftanowie chociay co od kogo wezmą/ tedy to v nich w máley powadze bywa/ álbo wnet záfię ledá komu dádzą. *RejZwierc* 98v; *RejPosWstaw* 44; iż każdy człowiek fíadnie fię barzo omyla/ y owfzem nie podobieńftwo żebym fię y ia omylić wczem niemiał *BudBib* c3; *CzechEp* 6v.

»nic się nie omylać« (1): Ratus habere aliquid, [...] też wiedzieć zá pewne/ nic sie nie omylać. *Mącz* 347c.

»na mnimaniu, w swym mnimaniu się omylać« (1:1): Iáko sie zli w fwym mnimániu omyláią. *LubPs* Q2; á wnet ftąd obaczá/ iáko sie ná thymfwym [!] obfędnym mnimániu bárzo omyláią. *RejPosWstaw* 44.

»omylać się w [czyjej] obfudności« (1): Abowiem oni chwalili fałszywe Apoštoły/ y omyláli fię w ich obfudności. *BibRadz* II 93b marg.

»podobieńftwem się omylać« (1): bo nigdy ludzie nie obieráią złego thą myflą/ áby złe było/ ále sie podobieńftwem dobrego omyláią/ máiącz to zá dobre/ co sie niczemu nie godzi. *GórnDworz* Ff3v.

»na słowie się omylać« (1): PReto Gijan/ ktorego oni fámi zowá Belul/ my go zowiemy Pop Ian/ nie dla tego áby był Káplánem iákim/ ále iż sie ná fłowie omylamy *BielKron* 462.

»omylać się na swoim zdaniu« (1): muśimy tho znác k sobie przyfzedfzy/ że sie omylamy bárzo ná fwoim zdániu *GórnDworz* C4.

Szereg: »błędzić, omylać się« (1): Bez wftydu to onich twierdząc/ że ni w czym nie błędzili/ że fię nie omyláli *CzechEp* 36.

2. Nie dotrzymać czego [w czym] (1) :

Zwrot: »w słowie się omylać« = *nie dotrzymywać słowa, być niesłownym* (1): Konrad Głogowfki [...] przyiechał do Wrocłáwiá ná w wiązanie/ ále miefzczánie y z pány niechćieli go przyiác/ mowiac iż sie rad w fłowie omyla. *BielKron* 367.

3. Tracić na czym, wátlec; doznać zawodu, przeliczyć się (2) : Labascor, Labor, Vftáyę/ omylam sie *Mącz* 180b.

omylać się na czym (1): Thilko sie náfzá polfka náthym omyla/ iż ich narod álbo zacne dzieie ná wátpliwey rzeczy Kronikarze náfzy záwiefzáią/ bacząc iáko Hiftorykowie poltronni/ ktorym nic do nich nie było/ dofyc iáfnie o náfzych przodkach píáli *BielKron* 337v.

Synonimy: 1. błędzić, chybiać, zwodzić.

Formacje współrdzenne cf MYLIĆ.